

Table with 2 columns: Description of subscriptions (e.g., 'Wafsa ar pefufchichanu par pafst'), and corresponding amounts in rubles and kopecks.

Mahjas Weefis.

Wahjas Weefis teel ifwot feflweenam no pifli. 8 fahlot.

Wafsa par fludinaschanu: par weenas flejas smaltu ralfku (Pefit)-rindu, jeb to weetu, lo tahda rinda enem, malfsa 8 lap.

Redahija un efpedijija Rigā, Ernst Plates grabmatu- un bilfchubratamā un burru-letuwē pee Patera bafnijās.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weefis ifnahr weentreis pa nedetu.

No 5.

Septdeen, 2. februari.

1891.

Mahjas Weefi ar Pefikumu war pafstet un fludinaschanu nodot Rigā, manā drufatamā un Latweefchu grabmatu pahrdotamā pee Patera bafnijās. Wef tam Mahjas Weefi war wehl pafstet wif dafw peenemfchanas weelam Pederburgas un Belgawas Wftrigā, wehl jitas piffehās, tā: Jehfsto: B. Pefefon un Grahmel Igu pahrdotamās; Walfā: M. Ruboff un Paulin Igu grabmatu pahrdotamās; Walmērdā: G. W. Trey un depla Igu grabm. pahrdotamā; Wufenē: S. Alfne Iga grabm. pahrdotamā; Raubondā: Ige grabm. fehjeja Karl Wruhfin Iga; Jannjelgawā: A. Schwabe Iga grabm. pahrdotamā; Jelgawā: Wefhorn Iga grabm. pahrdotamās; Pils celā; S. Alunan un Saeger Igu grabm. pahrdotamās; Wauifā: Bedmann Iga grabm. pahrdotamā; Auldigā: Wefhorn Iga grabmatu pahrdotamā; Talfōs: S. Low Iga grabmatu pahrdotamā un bibliotēfā un Wolontifchewff Iga grabmatu pahrdotamā. Tad wehl „Mahjas Weefi“ war apstellet pee fawem jēn. draufes mahjitajem, flototajem un pagafsa ftrifweecem, fufus mifli lufdsu, tahdas apstelleschanas laipni peentem.

Par finu.

Teem jēn. laftajem, kas gribeju „Mahjas Weefi“ uf scho 1891. gadu apstellet, te finojam, ka tahdus apstelleschanas labprahf peenemam. — Walfās ar pefufchichanu par pafstu: ar Pefikumu par pagadu 2 rbl. 75 kap., bef Pefikuma 2 rbl.; ar Pefikumu par pagadu 1 rbl. 40 kap., bef Pefikuma 1 rbl. — Kas tepat Rigā fawu lapu grib fanemi, teem malfās ar Pefikumu par pagadu 1 rbl. 75 kap., bef Pefikuma 1 rbl.; ar Pefikumu par pagadu 90 kap., bef Pefikuma 55 kap. — Awifchu apstelleschanas un fanemfchanas weetas paleel tahs paschas, tā lihfs schim.

Ernst Plates, „Mahjas Weefa“ ihpafchneels un ihdewejs Dr. phil. Arnold Plates, atbilfchais redaktors.

Schlu iswedums if Rigas pa juhen 1890. gada rudeni.

Table with 3 columns: Name of firm, mužas (rubles), maifis (rubles), kopā (rubles). Lists firms like Dschons Rüdgers, Mohrs, A. Sellmers, etc.

Table with 3 columns: Name of firm, mužas (rubles), maifis (rubles), kopā (rubles). Lists firms like Uf Belgiju, Wahziju, Franziju, etc.

Rā no flaitteem redsams, tad firma „Dschons Rüdgers“ un beedr. ir wiswairal fehklas uf ahrfemem fufitijufe. Schai firmai ir agenturos schahdās ahrfemes pilfehās: Gentē, Stetinē, Berlinē, Amsterdāmā, Leipzīgā, Magdeburgā, Arxā (Franzija), Wille, Welfafā, Libelā, Hanowerē, Braunschweigā, Antwerpenē un Breslawā.

No eefchjemes.

a) Waldibas lectas.

Widfemes gubernas walde „Gubern. Aw.“ iffino, ka 1871. gadā jem 133. numura iflaidās pawehles 7. § tajā finā top pahrgroffis un papilidnais, ka draufes preefchneetēm finas par jeku rewifijam, fufas wimeem nofajitā laifā jaidara, pehž notifufchas rewifijas bef kawefchanās jaeefneefš ap- rinka preefchneetēm.

iffaidrojuma no pag. g. 30. bezembra jem Nr. 8793, jemesgabali, fufus waldiba nodemufe pareifitizibas bafnijam un mahjitajem Baltijas gubernās, ir atfwabinati no jemes gruntsnodoffem un ka tadefh wini atfwabinajami ari no pasta nastam, tā pasta jurafchas un buhwes darbeem.

Rigas apgabaltiesā, tā „Widf. gub. awifē“ if- fludinais, preefch jitu leetu wefchanas 1891. gadā dabujufchi attauju: fwehrynatu adwofatu paligi Wladimirs Andru fows, Jahnis Beh rufinifch, Gufiats Feinife, Nikolajs Akeinfkows, Eduards Adam- tshewffis, Tsheslams Meiro, Wihelms Dellens, Alfreds Derftrōms, Juris Lafdinifch, Jahnis Kalninfch un Alekfanā v. Brōter; tad privat- adwofats Sergejs Rudniks un teefuleetu kandidati Jakobš Gortiks, Tenis Ore, Fedars v. Mūtshel un barons Feinrichs Landon.

Eefchleetu ministris atradis par wajadfigu eeteif gubernatoreem, lai tee greefch femifchu wehribu uf weetejo bafnijū apfardifbu un lihfs ar to nofa- jijas, ka polizijam buhs kertees pee derigajem lih- djeleem, lai fahdshās efofchee kahrtibas ufraudifbai peederigee apfargataji waretu ar labateem panahfu- meem uf to lufkotees, ka bafnizu mantibas neaifstariba taptu adpofchinata. (Sub. Caf.)

b) Original- finojumi.

No Madleenas. 20. janwari te tita atwehrtā juna preefchu pahrdotamā, tā ka tagad Madleena ir 3 preefchu pahrdotamās, 4 krogī, apteeta, maifniza (bekereja), meefniza un dafchadi amatneeku weifali. Ari Schihdi fche mehds uf dīfwi nometees, kas tad nodarbojas gan ar tirgofchanas apkaimē, gan ar turpat Madleena peetopdami dafchadus amatu weifalus. L.

Wehl no Madleenes. Godatā redahija! Lufdsu ufneim schahs rindinas tā ifflaidrojumu: „Mahjas Weefa“ Nr. 1 no Madleenes ralfsa, tā jannafstahditais „Madleenes puhteju musifas koris“ fufus atlahfchanas fwehstus fwinēs 13. janw. m. d. — Ifrifhokjums buhs fwehtheen, 3. febr. m. d. Mad- leenes Stuhra jahle no Keipenes labdar. beedribas un newis no „musifas kora“. Tahlak ralfsa minets, ka jaw „musifas koris“ pabalstijis eglites: Platerē, Keipenē un Watranē. Sche ween jaw redsams, ka,

ja „musifas koris“ warejis pabalstīt „egletes“ laizigo un garigo zeremoniju fawām flanam (ari wehl if- rifhokjums), tad ari atlahfchana pilnigi pagahjufe. Ari fchoreif no Keipenes labdar. beedr. ifrifhotais teatris un weefiga fahfihwe noritēs pee „Madleenes puhteju musifas kora“ flanam. Ifrahditas tiks jofu lugas: „Pirmais flimneeks“ un „W e h j a grahbfelis“ ar lahdam tautas dīefminam weefiga fahfihwe.

Madleenes puhteju musifas kora wahrdā: Kleinbergu Andrejs.

No Kirbifchu pufes. „Mahjas Weefa“ fch. g. 1. num. lahds M. lgs no fchejeenes ralfstidams, ftarp jitu fimo: „ka ftoloni, pahrahlfufi mahjās, jits jitu netaf wairš kurtifā wahrdā nefazjas, bet eegahdajufchees pawifam fawadus nofaukumus, tā: kaladus, benfte, ragana, fpihgana u. t. i. Kad prahfu, tur fchos fawus wahrbus dabujufchi, tad atbildeja: flototajš pats eefaulajis.“ Uf to ir ja- ifflaidro, ka schahdas finas pawifam nepatefas un tā M. lgs, fwefch fawu finojumu ar pilnigu wahrdu naw paraktijis, tā domajams, pawifam naw fche- jeenētis; jo kam fchejeenes fahfihwe ftarp flototaju un ftoloneem ir pafiftama, tas nekahdi tā newaretu ralfiti. Man, ka flototajam, no fawus pufes jafata, famefr es fchejeenes flolā ftrahdaju, fchos „taufos“ wahrdus, to M. lgs fawā finojumā minejis, flolā nelad wehl ne-efmu dīfdejis, nefš no ftoloneem, nefš ari ahrpus flolas no ftolenu wejakeem, tadefh ja- domā, ka minete wahrdi gan buhs M. lga pascha ihpafchums, fufus wifufch warbuhf, fawā pagafstā dīfhwodams, no lahdeem noflaufjees un tagad muhs, Kirbifchneelus, jaunā gadā ar teem grib ap- dahwinat. Wrihnumš par brihnumeem, ka M. lgs wehl nemas eeteif, ka ftoloni no flototaja fchos nofaukumus mantofujisi. Ja tas tā buhtu bijis, tad kam lahds no flolas behrnu wejakeem par mani pee peenahjigas waldes buhtu fchehlojees, ari flolas wezakam par tahdu nefahrtibu flolā finojis, kas lihfs schim wehl naw notijis. M. lgs, fcho ralfku klajā laifdams, ir itai gribejis man un weetigai flolai fawu flawu jelt. Tahlati M. lgs turpinā, „ka wafas brihfdhds teelot ftarp ftoloneem ftipri peekohti prejišu janta- jumi.“ Prejišu jantajumi ftarp ftoloneem nelad naw tikufchi peekohti; bet itai to gan efmu dīfdejis, ka rudenē, flolas eefahfuma, dafchi ftoloni wafas brih-

Dafchadi ralfsi.

Jiffla dīfhwes mahfsto.

Sem schahda wifdrakfta lahds gadus atpakaf Dr. Klente Hanowerē ihdewa tejjamu ralfsu par meefas un gara ufureschanu wefela fhawolkli, no kura te fwarigafas leetas ihfuma eewehroffim. „Pee zilweta dīfhwes wefeligas ufureschanas ne- preefchamā kahrtā peeder harmonifks, weerigš dwehfeles fhawolkli, turu fufneefam itai zaur tikumibu, patefibu, laba gribefchanu, zilweku mihle- ftibu un firds meeru, wifnotaf zaur lihbjefkeem, kas zilweta pascha atrodas. Ruhpu pilnam, laifligam, nepatefjam, no fawuwehlibas pahremtam, jeb no firdsapfimas nofpeefiam zilwetaf wifzaur eefch wina buhtes un iftureschanas redsamas meefas fahfifchanas fihmes un tā fche dwehfele ftrahdā uf meefu, tai pat fawadu gihmja ifflatu (ffifognomiju) ufpeesdama, tāpat ari fihfifi flims organifms war padarit dweh- feles dīfhwe kaitigus eefpaidus; dīnektus pawairtot par laiflibam, juhtas par gara wahjibam, fajaukt gara kahrtibu un aptumfchot prahtu. Zilwets, kas ar leelu ruhpuju apfargā fawu meefu, lai tur latru trauzejumu nowehrtu, daubfahrt aif- mifk ruhpetees par dwehfeles wefelibu, par prahtu un juhtu lihdfwaru. Kas te barams? Naw japakti kaitifibu warā, bet tahs waldamas un nofahrtojamas prahta, juhtu un gribas lihdf- fwarā; fawo temperaments (karta zilweta femifchais gara fahfahws, pehž kura ahrjeos eefpaidus latrs fawadi ufneim un latrs fawadi pret teem iftuas) — fawo temperaments jaauhf, ka tas no tikuma, pee- nahfuma un mehreka noteiktai, meerigi tejedamai dīfh- wes ftraumei padodas un fapratigai gribai nepaleel

par weenpufigu un pehdejo maldinadamu lungu; ja- eeron wifus dīfhwes nofchumumus ufstait par augftaku tikumigu mehreka aifneegfchanas lihbjefkeem, to uf- lufhot tā angftakas gudribas un finas fufitijumus un fpreedumus, nenowehrfchamo ar godu paneft un laime un nelaimē patantees uf deewifcho pafaulēs kahrtibu un fawu labo nodomu; nelad naw japa- faudē eefchejās religif tās juhstas, kas zilwe- tam dod fpehju pazeltēes pahf nepelnitu fawunnu un weltu apwainojumu fahpem un tam palihfs augftakas finas nolufkeem labwehligi padotees, ja wina zen- fchanas un nodomi buhtu zaur teem atmetami waj pahgrosjami; nelad un ne par to naw japafaudē ihfentā pafche eniba, zaur to ar tikumigu godu fpehjam paneft nepelnitu pafemofchanu un nifina- fchanu; pafchleptawa ir pafcheenibu galigi pafau- dejis un tura fewi par glufchi newehrtigu. Katra deena tā japawada, itin tā ta buhtu pehdejā, kas muhs fawtu pee wifpahrtigas atbildibas; tagadnei jaftrahdā un lihdfajuhf, uf pagahfmes japamatojas un tagadne nelad naw nofawejama un faudejama ar tufcham domam un zeribam un wilzinafchanos uf nahfofchu deenu un tahlatu nahfamibu; latru klahfubudamu ftundu ifleeto pehž labafas fapratibas eelahrtofchanas un nelad neaifmififi, ka nahlamā ftunda un deena ar fawām gafmas un ehnas pufem ir beftarpigas tagadnes atwafes. Tadefh jafargajas no eedomam un weltas rafnafchanas par nahfamibu, kas mums tif nolaupa tagadejo derigo ftundu; lai itweens latru wafaru eemanto patihlamo apnafchanoš, tas notezejufchu deenu pawadijis tā glufchi labš un derigs zilwets. Wifds apfahfids japafargā ufstijiba pret lihdfzil- wekem un pafaufchanas uf wina labam ihpafchi- bam; neturi neweena, pat ari fawa eenaidneeka par fliktatu, nekā tas patefiba ir, ufmeklē pee wina to

kreetu, atlihdfini fawu ar labu un dīnees pehž wifpahrtigas laba gribefchanas, flaitā zilwezes ftah- wolka, tikumibas jaulakā feeda. Nelad gan meefas un dwehfeles wefelibu tā ne- famaitā, dīfhwes jeku neaptumfcho un nepahfina tā newstijiba, zilweku eenihfchana un atfchirfchanas no lihdfzilweku fabeedrigas dīfhwes. Tahlat jafhenas fahneegt pehž eefpehjas gafchus jehfseenus par wifam pafaulēs leetam un apfahfkeem, jo nō nefi- nafchanas, aifspreedumeem, mahnitizibas un nefa- prafchanas ifaug dafchadi fawunni. Wifū, kas mums dīfhwē nahf preefchā, wajag flaidri, fapratigi, uf teefchamibas dibinotees patefegi fanemt un pahf- fpreest un neliftees fewis maldinat no fawafstijas (eedomam) un kaitifbam. Aprafta maldifchandas ir garam tas pats, kas afnim lehni, pamafam darbo- damas gifts. Weenumehf japafargā nefamaitatas zeribas juhstas, jo zeriba ir dīfhwes drofchums, kas zilweku ufur meerigu, wefelu, mehremu un fpehjuju. Bet par wifū ari jafstiprina zeriba aif kapa, gafchā, preeziga tiziba par nemifstibu, kas muhs pagel pahf pafaulēs geuhftibam un mums padaritām zilweku netafnfibam, dwehfelei dod weenumehf jannus fpehkus, pafchufitizibu un itumigu meeru un muhsu pafchu darba fpehkeem apfola wairal nekā laizigu mehreka un iflihdfinafchanu par neatmahfateem geuhumeem un puhlem. Dīfhwes preefi ir jameklē daitā baidijumā, it tā familijas dīfhwe, draudifbā, uihlestibā, eefch ap- eefchanas ar labteem, preezigeem zilwekem, dabā, tihvā gafā, fabeedribā un mahfklā. Lai ar dīfhwes ufdeewums buhtu nefin' zil materialigs, tomehr nelad naw jaifmifet garu peegreest pamahfcham un finif- lam leetam, zaur laifcham waj ari mutes pamah- jifcham eemantot fewim augftakus dwehfeles fpehkus, eepahftees ar wehfturi, geografiju, fihku, kiniju,

teknitu, ar pagahfnes un tagadnes tautu un eeweh- rojanu wihru dīfhwi. Schahda gariga darbiba un fawunas, eewehrojot, ka winas ir ifgliftoitu zilweku fihmes un wajadifbas, dod mums lihfs ar wina derigumu un apgahfmotu jehdbenu fpehjas paplafchinaschanu ari garigu preeku, kas zilweku pagel pahf garlaizibas, fahfchanas (ihgnuma), nepeetizibas, weltas rafnafchanas un rup- jibas beefnam. — Kattram zilwetaf, ja wifufch ari pee wifmaterialakā darba faifitits, fawa galwa ja- pagel idealā pafaulē, jo ta ir wefeligs gara klimats, bef kura tas nonifst un paleel femš domās un dīfhwē. L.

War mafgaschanos un winas fpehju.

Pec profesora Bernsteina — K. S.

Mafgaschanas eed alijums. Aplufhokjufchi gafsa dabiflās ihpafchibas, kura mehš dīfhwojam un tā falot pafahfwigi mafgajamees, un eewehrojufchi uhdewa un ahdas dabiffo, galweno darbibu, buhtum deefgan fagatarwojufchees, pafchu mafgaschanos tuwat aplufkot. Rā jaw agrar meejam, tad fche ihpafchi ahrftibas mafgaschanos ne-eewehroffim, bet gan to, kuru latrs zilwets ifleeto waj nu pehž wifpahrtigem preefchwal- fteem jeb ari pehž labafas juhchanas un patifchanas, bef ka buhtu ahrfs wajadifigs. Mafgaschanos pehž tahs eefpaideem war eedalit dahhadās fchirās, tomehr wifwairal ifleeto mafga- fchanos ar iihfifchanas nolufku. Zaur daubfahrt peemimets, ka, ja zilweta meefu pahrwiltu ar latu, un tā ifwairtofchanu aiflawetu, tad zaur to zilwets war pat beigtees; no ta flaidri nofahrtams, ka pirmais un galwenafais prahjums preefch wefelibas ufureschanas ir ahdas tihra

schōs kahdas nepeekahjigas dšeeſminas ſtandinaja. Kad praſiju, tur ſchahs beſmoraliſtās dšeeſminas mahjijufcheas, tad atbildeja, ka mahja. Grubti gan nahjās ſchahbu nekahribu nowehri, bet ta tagad, gods Deeman, galigi iſnibzinata. Weidſot M. Igs ſala: „Daſchi wezaki talab wed ſawus behrnus uſ kaiminu pagasta ſkolam, zaur lo aikal, truhzigeem laiteem par ſpibti, leelatas iſdoſchanas zelas. Te jaſala, ka iſ muſhu pagasta pahris wezaku ſawus behrnus kaiminu ſkolā gan raiba, bet zaur to wineem zelas newis leelatas iſdoſchanas bet mafatas; ka paſchi behrnu wezaki man ſtabhija, tad wineem, ſawus behrnus kaiminu ſkolā raidot, iſnabſot daubj weeglati, tadehſ ta kaiminu ſkola daubj turwaki, talab weeglati aiſneehſana nekā paſchu ſkola. Naw nekahda ſwehſa leeta, ka daſchi no ſchejeenes ari ſawus behrnus ſubta kaiminu ſkolā, ta pee manis ari ir nahſuſchi un wehſ tagad nahſ behrni, ne titai no kaiminu pagasteem, bet ari no kaiminu draudſem. Ka tikumbas un zeebības ſinā ſchejeenes ſkola ari nekahbu žitām paſat, par to lai ir man atwehſets te kahdas wahrbinas teit. Ja ſchejeenes ſkolā netittu tikumbas un deewibhjaſchana kopta, tad gan wezaki, turi no ſchejeenes dšihwo kahdas 30 werſes, ſawu behrnu, kas draudſes ſkolā kurſu beidſis, neraiditu pee manis ſkolā, dehſ ſagatawoſchanas uſ ſeminariju; taſlakt ari taſdu wezaku behrni, turi pagasta ſkolā 3 ſeemas bijuſchi, nebuſtu ſchini ſeemā, pee manis atpataſ greeſufchees dehſ taſlataſ iſgibhības.

M. Brivuls, ſkolotajs.

Wiſchumijſchās Daniela palihdi. beedr. notureja ſch. g. 27. janwari pilnu gada ſapulgi. Wiſſmana Igs, ſapulgi atwehrdams, nopeemā rimā norahbija, ka no ta ſihla, preeſch 10 gabeem deſtita ſtabhina jaw kups ſoks iſahdiſ, kas iſſaſuſcheem ſawā laikā brangus augus pajneehſ. Beedribas eenemijſchanas un iſdoſchanas eewehrojoſt, japreeſajās, jo aikaluſchi taſdi 200 rbl., kopā ar agrafajeem atlitumeem 760 rbl., iſnemot eewehrojamu inventaru. Pagahjuſchā gadā beedribā eſtabjuſchees 46 beedri. Gada beigās pee beedribas peedereja 172 beedri. Sapulze noſpreeda, teſoſchā gadā behrnu nauđu paugitnat. Uſ wiſhreeſcha behrnem paſneegs 50 rbl., uſ ſeeweeſcha 45 rbl. un uſ behrna behrnu 10 rbl. Wehneſcha nauđa palee ta pate: wiſhreeſcheem 15 l., ſeeweeſcheem 10 l., liſka nauđa peeaugufcheem 20 l., behrneem 5 l. Beedribā uſ preeſchu uſnems ari wezela perſonas, t. i. liſh 55 gadus wezas, ja wezela ſamilija peeteizas. Kad rewidenti beedribas grahmatas, reſkims un kapitalu par pilnigi kaſtriba eſoſcheem noteiza, tad ſapulze gada pahſklatu apſiſtrinaja un pahrgahja uſ preeſchneezibas wehſeſchānu. Eewehleja ſchahbus lungus; par preeſchneeku J. Weeſuli, par wina weeteeku — N. Traegeri, par laſeeri — A. Kulliti, par wina weeteeku — J. Traegeri, par raſiu weedeem — P. Miſelſonu un E. Jaſſowſky, par mehneſchu eenahſtumu rewidentu — Wiſſmani, par gada noſleguma rewidentu — A. Schoeltingu un N. Bodneeku, par manſini J. Filigu, par runas-wihreem — J. Adamſonu, J. Augutu, M. Gulbe, J. Roſe, A. Naglin, K. Jaeger, H. Druwmalin, M. Ignat, K. Silber, K. Wulffon un G. Friedlgu. Par dejas preeſchneeku P. Seemel Igu. Beedribas preeſchneeziba par godu jaſeina, ta wina pagahjuſchā gadā ſawas darifchanas kaſtrigi un apſinigi webuſe, zaur lo beedriba wiſadā ſinā labu ſoli uſ preeſchu ſpehrufe. Ja ta pate kaſtriba un weenpraſtiba wina ari uſ

tureſchana un ta tad ari maſgaſchanas ar tihriſchanas nolubtu eenem pirmo weetu, kuru ari pirmo turwaki apluſtoſim.

Tomehr atgadijums, tur ahda, pilnigi tihra, winas darhoſchanas war kapt aiſtureka waj nu, zaur pataſhwigu mitru aukſtumu, jeb ari zaur pahraſi leelu karſtumu, lo zaur maſgaſchanoſ war aikal wezinat un ſpehjat, labaki, nekā ar kaur kurām žitām ſahlem.

Tā tad ſche jaw parahdas maſgaſchanas dšeedinaſchanas iſpaſchības.

Tā ta ahda naw nemas tiſ weentahriſcha leeta, ka to dšihwe uſſklatam, eewehrojoſt, ka wina ir pirnikahret ta ſakot robeſcha, tur ſilums un aukſtums ſawu ſpehju un eſpaidu parahda un otkahret aſins dšihſtu un nerwu, taulu un ſweedru puſhliſchu mitelkſ, beſ tam tai taſdas iſpaſchības, ka eefſchejo gahju zauri laiſch un ahrejo uſnem, tad waram ari eedomatees, ka maſgaſchanas ſpehja un eſpaidi uſ ahdu buhſ daſchadi.

Luhfojotees uſ to, taſdu eſpaidu maſgaſchanas uſ daſchadām meeſas daſam atſtaſji, mehſ to ari wehſ ta eedaliſim.

Peſh maſgaſchanas ar tihriſchanas nolubtu mehſ wehſ apluſtoſim taſh, kuras waj nu zaur aukſtumu jeb karſtumu eſpehju parahda. Alti, tiſlak aukſtums, ta karſtums, war parahdit ſawu ſpehju tiſlak pee ahdas ſweedru dšeeſereem, ka ari pee nerweem un aſinu traugineem, kaſ pa ahdu iſplatiſim un pehſ ta ari muſhu eedaliſjums buhſ ſeſoſch:

- 1) maſgaſchanas tihriſchanas nolubtam;
- 2) maſgaſchanas, kuras eſpaidi wairal parahdas uſ dšeeſereem;
- 3) maſgaſchanas, kuras eſpaidi it ſewiſchki parahdas uſ aſins traugineem, un
- 4) maſgaſchanas, kuras eſpaidi parahdas uſ nerwu ſiteenu.

preeſchu walbis, tad, zerams, ka beedriba nahſtoſne godam uſſels.

No Bormaneem. Neſinu, waj Wiſſemē wehſ taſda muſſcha ar „ſihlmeekem“ jeb „puſhſchotajeem“ tiſ bagata, ta Bormani. Žit es ſinu, tad Bormandſ atrodas taſdi 3 „puſhſchotaji“, mahſtiſigūs kaintims mahſidami un kaſpdomi. Gandriſ nepaei nerweena deena, tur taſds lehtizigūs žilwek ar ſawām ſlimibam neapmekleto weenu no ſcheem puſhſchotajeem. Brijnumſ gan, ka ſchee lehtizigeē kaintini wehſ naw pee taſh pahreleezibas nahſuſchi, ka ſcheem puſhſchotajeem naw eſpehſjams, wina ſlimības dšeeſinat. Žipotajs.

Wehſ no Bormaneem. 23. janwari, pulſtien puſ 11 nakti, muhſ iſtraujeja ugunsgrēhſ. Schejeenes M. mahjās dšihwodamam podneem V. bija aiſdeguſes gluſchi jauna iſtaba, kura nupat bija eerihfojees uſ dšihwi. Uguns tiſta no Bormānu muſſchās ugunsdšeeſjeem nodſehſta. Staſhws ir pa leelakai daſai weſels. No ka uguns wehſeels, naw ſtaidri ſinams.

No Tihnuſcheem. „Maſhjas Weeſi“ bija ſinots par tureenes kairiſchu ſaſiſhwi un ſtarp žitu uſrahdits uſ daſcheem netikumeem. Tagad nu mums no žitas puſes peenahjās rakſis, kura rakſitajās paſneehſ preezigo wehſti, ka Tihnuſcheeki toi maſ krogus apmeklejoſt, abds krogds, kaſ paſchu pagasta atrodotees, krogu preeſi eſot aſtahi, ta ka krogu ſwehſdeenas watarōds pat jaw ap pilſt. 8 watarā eſot tuſſchi. Ari „trumpas“ neeekot kantas; 8—9 gadus wezi jauneki apmeklejoſt ſkolu.

No Leel-Gezawas. Kurſemē. Senat mums behris bija jajuſhdi un uſ Bauſku jabranz, kaſ ar pagasta teeſas ſpreedumeem nebija meerā. Turpretim tagad ſawas praſhwas waram ſawās plaſchajās teeſas telpās liſt iſteekot. Tai gan meerateſneſcha namu pagahjuſchā watarā wehſ newareja pilnigi gatawu dabut, tomehr eſhriſis diwiahſchu nams tagad jaw atrodas apafſch junta. Telpās truhſtuma dehſ meera teefneſis ſawu dšihwes weetu eepreeſch tura Jelgawā, kaſ no Gezawas 31 werſi atahli. — Swehſdeem, 20. janw., muſhu baſniſā ſwehſrinaja pehſ jauneem ſwehſreſības wahreem jauno pagasta teeſu, turi jaw 25. janwari uſnehma grehſto amatu. — Par ſahdſbam tagad nom daubſ lo ſchehlootees. — Nowembra beidſamās naktis no dega kuſchās ſaimneekam riſa. Tapat ari otro ſeemas ſwehſtu watarā uguns iſzehlās Grubſcha ſaimneeka riſa, kura pilnigi no dega. Maſhu taſpam ſabeguje wiſa meſcha. ſcha gada 9. janw. uguns iſzehlās ſliwka leelā riſa, kura pilnigi no dega liſhſ pamatam.

No Nurmuiſcheem. Janwara mehneſcha 20. deenā tiſta par otru reſſi eewehleete pagasta walbes lozekli apwehſrinati, kuri nu jauneem ſpehkeem uſnems pagasta walbes groſchus, netaupis puſhliſus, ſawus peenahſtums kreemi iſpildit, ſewim par godu un plaſchajam Nurmuiſchu pagastam par ſwehſtibu un labkaſchanoſ. Žereſim, ka Nurmuiſcheeki, walbes wiſrus wehſledami, nebuhs wiſdſ wiſuſchees! Ka te nebuhs tiſweem wiſdſ atradiſchi wiſrus, kaſ wineem uſtiſetōs amatus ſpehſ un war iſpildit, bet kaſ tos ari iſpilda ka peenahſas. — Semām zenam, knapai raſchaj, tagad toti wahſi panahſkumi. Ka it wiſur, ta ari Taſu meeſtā, tur Nurmuiſcheeki ſawus ſaimneezibas raſchojumus par leelakai daſai pahrdod, zenas toti knapas. Raſzeni, turi ta ka ta jaw maſ un kureus rudent, wina maſuma dehſ uſ 2 rbl. puhrā pawafari taſjeja, tagad wehſ toti lehti. Nurmuiſcheeki waj ari Ddreneeki, no kureem daſchſ taſds 150, 200 liſhſ 300 puhru raſzenu ſtahda,

Lai tomehr pahpraſchanas nezeltoſ, tad darām uſ to uſmanigūs, ka žilwela meeſa ir ka taſda ruſh- neezibas eſtaſde (fabrika), kura wiſi darbi ſewiſchki nodaliti. Lai gan nerwi to nedara, lo aſins dšihſli- nas un ſchihſ ari newar dšeedſeru uſdewumu iſpildit, tomehr wiſi ſchee organi ſrahda taſhdā mehſa rolu rolas, ka pee weena newar ſawu darbibu parahdit, beſ ka otrs to liſhſi nejuſtu.

Newojaga tadehſ eedomatees, ka waretu taſdu eſpaidu panahſt uſ dšeeſereem ween, jeb ari uſ aſins dšihſlam ween jeb ari beidſot uſ nerweem ween, beſ ta wiſi pahreje liſhſi nejuſtu. Muſhu eedaliſjuma ir tiſtai domats taſ organs, uſ kuru it iſpaſchi grib maſgaſchanas eſpaidus wadit, kaut gan tee ari uſ wiſu pahrejo meeſu ſawu ſpehju parahda.

Apluſtoſim turpmal taſh daſchadās maſgaſchanas ſawu ſewiſchki.

Brijnuma dwihni.

Schinis deenas Berline teel rahditi dwihnu braſſi Toſchi, Italeeſchi. — Schahds dihwaimus rahdijums tiſ paſatās ſaſtaps. Lai eedomajimees kaſdu ra- dijumu, kaſ liſhſi ſeſtai ribai ir pilnigi ka taſes žit žilwek, bet tad no ſchahs ribas meeſa daſas diwās daſas, no kurām katra par ſewi ir pilnigi atſihſi- juſchos žilwela augſchahws. Diwās galwas, iſchetras rolas, diwās kaſjas un weens wehders — taſhi ir Toſchi dwihnu braſſi, tagad kaſhdus 13 gadus wezi, weſeligi un mundri, ari garigi pilnigi atſihſiſuſchees. Par wina garigu ſpehju leezina taſ, ta wini netiſ ween labpraht un dšihwi ſarumajas, bet ari rakſta un ſihme — weens no wineem pat toti weikſi uſſihme kuſtonus un žitas leetas. Žit taſlu wini garigi weens no otra atſarigi, to marſ tiſ no- teit, kad tos igaku laiſu eewehros; tomehr, ka rahdas, wineem kairam par ſewi ſawu paſtaſhwiga

knapi ſehſlu raſchojuſchi. Deejgan ſahpigi preeſch- daſcheem ſaimneekem, kureem raſzeni taſ leelakais un eeneſigatais ſaimneezibas raſchojumus. — Sneegs pee mums pa daſai notuſis. — Waſks liſhſ ſchim, t. i. 25. janwari, itin brangs un ja taſ turpmal taſds paliks, tad waretu jaw it ahri ſawu peleto pawafaras wehſneſi ſagaudit. Edwarts.

e) Baltijas notikumi.

Widſemes ſcheſteru ſkolas albums. Pihſ- ſchiginais Wallas ſcheſteru ſkolas direktors, mahji- tajs Gadmān Igs ſchejeenes Wahju awiſem pee- ſuhſtiſis ſeſoſchu uſaizinajumū, luſhgdam, lai to ari Latweeſchu un Igaunu laſtraſti uſnem: No wairat puſem uſmudinats, nodomaju liſt drukat pahſklatu par teem mahſkeem, kuri ir Widſemes ſcheſteru ſkolas ar gatawības apleezibu atlaiſti, kura pahſklatā preeſchgalā buhſ eſtaſdes iſha wehſture, daſchi uſ- ſihmejumi par mahjības planu, nama kaſtribu u. t. t., ka ari pahſklatſ par taſm perſonam, kuras ſcheſtera ſkolā ka ſkolotaji ſrahdajuſchās. Tadehſ mahſetu rahditajā buhſ ari ſinas par wina taſkato dšihwes liſteni. Zaur ſcho wiſi, kureem pee tam daſiba, ſreſnigi top luſgti, ſeſoſchu uſ wina paſchu perſonu ſihmejoſchos ſchematu iſpildit un, ja eſpehſjams, pa paſtu dšihſumā, bet wehſlakais liſhſ ſcha gada 1. aprilim uſ manu adreſi peeſuhſit. Es žeru, ka tiſai ſchis luſhgums bij wajabſigs, lai wateeſas ſinas dabutu no wiſeem, kurus mans uſaizinajumus ſa- ſneehſ; jo taſ ſihmejas uſ peeminas grahmatu, par kuru eepreeſch droſchi war domat, ka wiſeem dalib- neekem pee taſh buhſ intereſe. Schemats ir ſchahds: 1) Pilnigis wahrds; 2) dšimſchanas deena un gads; 3) dšimſchanas weeta, par kuru draudſes wahrds wajabſigs; 4) kaſda ſagatawoſchānās mahjiba bijuſ- uſ ſeminaru; 5) galwatee amati, kaſhdus bijuſchais mahjības ſchahs waj wehſ tagad ſchahs; 6) ſawu amati waj ſawu darbības (uſ rakſmeezības lauka waj tam liſhſig); 7) kaſ žitadi eewehroſchanaſ derigs (preeſch wiſpahriſgām beigu peeſhmem wehſetos wehſ dabut ſinas); 8) par teſwa kaſrtu (gruntsiſpahſneekſ, ſko- lotajs u. t.), un 9) par tumalo radneezības grahdu ar žiteem ſeminara mahſkeem (waj teſws, braſhſ waj dehſs biſis ſeminara mahſjelis).

Mahjintajs Gadmāns, Riſā, Eliſabetes eelā Nr. 16.

Widſemes gubernas ſeetuma preeſch- neekſ poruſchſchis Žihru ſa paugſtinats par ſchahs- kapteini.

Widſemē areſtanteem jadabu pa deenu pah- ſklati: Riſā un Limbaſchōds 10 kap., Walweerā 9, Terbatā, Arensburgā un Slokā 8, Žehſis, Bernawā un Werawā 7 un Walkā 6 kap.

Werawās aprinſi, ka „Poſtim.“ ſino, nupat Raugas draudſe noſwinetas kaſjas, tur netizis neweens pileens no reidinoſcheem dšehree- neem haudits! Kaſhneeki wiſi peederejuſchi pee ſahſibus beedribā.

Jaunleedigawā iſpauduſchās walodas, ka ſcho pawafari te eſahſchot Daugawas padſiina- ſchanas darbus, zaur lo nabageem kaudin atleſtu laba pelna.

Jakobſtātē dibinamā Marijas meitenu ſkola, ka likums noſala, atwarama 1. juliā 1891. g.

Slokā par notariju eezelis Andrejs Aleksandro- wiſchſ Derlewiſchſ.

Krona Wirzawas pagasta weeteeki, ka „T.“ ſino, nolehmuiſchi, ka jaſſehdi wiſas alus pah- do ta was, kaſ atrodās Krona Wirzawas robeſchās.

Augschurſemē pee Dinaburgas, ka „B. W.“ ſino, ſajuſtamē leels wehſudmāi truhſums, tadehſ tureenas uhdens dširawneeki nemot pa 30 l. no puhra par wairſchānu un beſ ta wehſ ſewiſchſtus mehrius. Daubis tadehſ iſſeetojot mahjā ſawas teſhu teſhu roſas dširawinas.

Dſchubſtes-Weenawas ſawſtarpejā kraſju un aiſdewu kaſe, ka „B. W.“ ſino, 24. janw. noturejeje gada ſapulgi. Kaſe pehrnājā gadā at- metuſe ſkaidras pelnas 747 rbl., pret 335 rbl. ee- preeſchjejā gadā. Sapulzē wehſ paſinots, ka no peenahjigas puſes dabuta atſanja, ſapulzetees wiſam Dobeles aprinā kraſju un aiſdewu kaſu direktoram Jelgawā, ſebtuara mehneſcha widi.

Neeretas labd. beedribai, kuras ſtatuti pehr- najā gadā tiſka apſiſtrinati, ka „B. W.“ ſino, tagad jaw eſot 90 beedru un 9 beedreem. Beedriba no- ſpreedufe, ſch. g. 24. febr. iſriſhot teatri Griggales muſſchā; iſriſhojumus ſiſpri lawejot wajabſigo telpu truhſtums.

Kandawas ſemkopiſas beedriba, ka „D. L.“ ſino, ſawā gada ſapulzē 27. janw. ſew par preeſchneeku eezehſufe K. Gahn Igu. Beedribas monta pagahjuſchā gadā peeauguſe par 150 rbl.

Kahds Kandawas eedſihwotajis uſglabajis ſawu eekraſto padomitu apafſch gullas — žiſās. Wina dehlens, no beedreem peerunats, notſcheepis labu daļu no naudas, ar kuru tad ſaſi uſdšihwoju- ſchi. Nedarbs mahjās dšihſ gaimā.

Kabiles meſchā, netahlu no Kuldigas, ka „B.“ ſino, nedelā pehſ ſwaigſnes deenas, kaſhdus muſſchās rentneekſ iſ Biltenes apgabala liſhſ ar ſawu kuſſcheri deenas laiſka no wairateem nepaſiſtameem wiſhreen- tizis aiſnems un winam noſaupiti kaſhi 2000 rbl. naudas, pulſtiens un greſſens.

Scheſbes pagasta, Kurſemē, eefſchleetu mi- niſtrija 20. deſembri p. g. apſiſtrinajuſe 1. behru la hdi.

Wilandes lauſſaimneezības beedriba, ka jaw ſinots, ſch. g. 8., 9. un 10. februarī iſriſho Wilandē Linn iſſta hdi.

d) No žitām Kreewijas puſem.

Par Auſtrijas tronamanteeka erzher- zoga Franza Ferdinanda weeſoſchanoſ Peterburgā peenahſchības no tureenes ſchahſas ſinas:

Peterburgā, 25. janw. Schoeden pulſtien 2 1/2, pehſ pubeenas Auſtrijas erzherzogs Franz Ferdinands Eſte eeradās ſche wofſalā, tur Pawlowſka leiſgwardu regimentes rotta ar karogu un muſiku bija noſtahdita par goda wakti. Uſ apweizinaſchānu bija eeraduſchees Keiſara Maſtate un žiti Keiſara Nama lozekli ar leelu ſmilti. — Braugneem ap- ſtaſhotees, muſtikas oſreſtris uſſpehſeja Auſtrijas Kei- ſara himnu. Augſtais Weeſis ſieidſas Keiſara Ma- ſtatei pretim un ſreſnigi apweizinoja Wina un leelknaſus. Kreewijas Wiſaugſtatee kungi bij peeli- kuſchi Auſtrijas ordenus, kamehr erzherzogs bija Au- ſtrijas huſaru uniformā ar ſelta aunaſhōds ordeni. Pehſ abejupu pawadomu preeſchā ſtahdiſchanas un pehſ noeſchanas gar goda waktis fronti, augſtais Weeſis ar Keiſara Maſtatei un žiteem Wiſaugſtateem kungeem un pawadoneem brauzu uſ Seemas pili, tur apweikt Keiſarenes Maſtatei un leelknaſes, pehſ kam wiſch dewās uſ ſawu eremitaschās dšihwofli. Wehſt erzherzogs taiſija wiſites pee Maſtateem Auſchlowa pili un pee žiteem Keiſara ſamilijas lozekleem, un tad bija maſtiſtē pee leelknaſa Miſchaita

dſeekem. Negribu te wiſus liſhſſektus uſſtatiſt, pee- teel, ja peemnu, ka tagad wiſwairal petroleju iſſeeto apgaifmoſchana, it ſewiſchki no ta taika, kur muſhu paſchu ſemē uſeeti bagati petroleja awoti. Ne-eeweh- rojot petroleja lehtumu, ſinibu wiſri wiſjauſnaſā laiſka wehſgina ari elektrizitati apgaifmoſchana iſſeetot. Elektrika gaima ir nejalihſinami ſpoſchala par katra žitu apgaifmoſchānu, tadehſ ta driſh ween titu wiſpahſ iſſeetota, ja apgaifmoſchana neiſnahſtu ſil dahrgi. Beſ ta liſhſ ſchim, elektriki apgaifmojot, wajabſeja ſewiſchſas eetaiſes, kaſ maſchinas dſen, kuras elektrikaiſ ſpehſ teel radiis. Schee pehſejeje ſchehſchli nu, ka rahdas, buhſ nowehriſti, jo ſla- wenais Kreemu elektrizitates pehneekſ B. Jabloſſch- lows iſgudrojis taſdu eetaiſi, kaſ ir beſ ſewiſchſkam maſchānam rada elektrizitati ſil peeteleſchā mehſā, ta ar to war iſtahas apgaifmot. Scho ſawu iſ- gudrojumu Jabloſſſchfowſs driſhſumā rahdis elektro- tekneem. Ja apgaifmoſchana neiſnahſ dahrgi, tad driſhā laiſka elektrika apgaifmoſchana iſplatiſees ari pa priwat dšihwofleem. — te.

Jauns iſgudrojums.

Kahds Amerikanees ſchilago piſheſiā iſgudrojis muſikalikſtus dſeſeſzeſa wagonus! Scham no- luſham iſgudrotajs grib taſdu ſpehles rihku ſaweenot zaur ſiſnam ar dſeſſzeſta wagonu riteneem. Iſ- gudrotajs greeſees pee kaſhdas Amerikas dſeſſzeſtu walbes ar luſhgumu, lai atſawu iſmehginojuma dehſ kaſhdās wagonds ſchahdu muſtikas rihku eegabdatees. Ja luſhgums teel eewehrois, tad Amerikani driſhā laiſka warēs it omuligi, muſtikas ſtandās klaufdamees, ſawus žetojumus pa dſeſſzeſteem turpinat. Warubht turpmal nahſe ſil taſtu, ta pat teatri wagonds ſpehles!

Iſtabu apgaifmoſchana.

Muſhu teſhu tehwi paſina gandriſi weenigi ſil ſtalu ta apgaifmoſchanas liſhſdſelli; reti ſil warubht kaſdam bija ſmeze. Jaunatā laiſka ſchis teſhu tehnu „apgaifmojot“ gandriſ jaw gluſchi iſſtaſtis no žiteem, lehtateem un labateem apgaifmoſchanas liſ-

Mitokajemitscha. Wafara, erzherzogs, nems dalibu ballé Seenas pit' u' tuwu 3000 eeluhgumu ihubiti. Peterburga, 27. janw. Aukstrijas erzherzogs Franz's Herbinands eezelt's par 26. dragonu Buga regimentes preeksneetu.

Peterburga, 29. janw. Erzherzogs wafar bija maiti' pee Keisarijās Augstības Leelnaša Meleja Melehandrowitscha, un wafara apmelleja teatri. Wis-pahri erzherzoga fatifme ar Keisara Nama lozektlem ir it firsuiga, un „Graschd.“ domā, ka pat wafar rubta kura jelschands stahwot fatarā ar zeri'bu u' labu fatifmes nodibināšanu starp Kreewiju un Aukstriju. Erzherzogs schodeen apmelleja wirsneetu jahjeju skolu, wehlat eremitaschā fanehma diploma-tisko korpuju un ehda weelastu pee Wina Keisarijās Augstības Leelnaša Sergeja Melehandrowitscha.

Peterburga. Dirdams, ka indirektu nodoklu departamentā atrodās daud' jaunu projektu, kuri simejams u' wiha sishpardschanas nolahrtoschānu. Starp zitu nodomats, gubernu un aprinku dshreenu inspektijai preeksnet plashchatu pilnwaru tiktas pee atļaujas ischodchanas tirtogees, tā ari tamis atgadijums, tad schijs eestahdes pee tirtogajem pamana neleetibas un wineem jaw isdotus atestus wajaga atnem. Wef tam nodomats, tos semneeku pagastus, kuru robezschās atzites inspektija usgahju'e, ka tirtogjas bef patenta, faukt pee atbidibas ar fawu manu.

(Sub. Caf.)
Polizijas departaments, tā „Sudebn. Caf.“ dshrejeje, jauna nosajjuma projektu par femes poliziju galigi isfrahdajis; tagadeja eedatijuma weeta, par peem. usraugi par fims mihreem (coronik) un par defmit mihreem (reacorik) nauks zits. Afsihts par wajadfigu, ka fahdschas fargu wehleschana top atwehleto newis jahdschas, bet pagastapapulgem. Pehz eelshleetu ministerijas statifistikam fiam 48 gubernās, kuras wispahrigais nosajjums palshaw, „fimtneeku“ flaitis apreshinats u' 60,000 mihru; fahdschu fargu projektetais flaitis nesneegsees pahri par 40,000 mihru. Ibdemums fahdschu fargu usureschana, preeksch katra 150 rbf. par gadu, taps lirts u' femes prestāndu sumu wehina, femischla nodokla weeta, pee ka 1/2, no schi nodokla ari tirdsneezibas-rahpneezibas noluhseem taps isletota.

Peterburga. Rā „Pet. Web.“ stahita, tad jantajums par Sibirijas dshesjzeta buhmi isfchirts schahdi: Februari lahda nodata inscheneeru zelos ar fugi no Odejas u' Wladimostofu, otra nodata pa fausseim u' Tomsku; pehz inscheneeru nonahschanas nolemtas weetas talin usfahs buhwet dshesjzetus no Wladimostofas u' Chabarowku un no Tomskas u' Jekutsku. Wehlat faweenos ari Chabarowku ar Jekutsku. No Tomskas buhwes dshesjzetu u' Tschelabinskū, lai dabutu fataru ar ziteem Kreewijas dshesjzeteem. Wis dshesjzetschu no Tschelabinskas lihds Wladimostofai tiks buhwes u' frowa wehina, maksās 50 milj. rubtu un buhs 1894. gada gataws. Ari Urala dshesjzetu grib pagawinat lihds Tschelabinskai.
Keisarijka sinibu akademijs isfchitot leelu eelshpediziju, kuras usberums buhschot, 4 gadu laika ispehiti Semet-Sibirija Janas, Indigirtas un Kolumas apes apgabalas.

Krona dshesjzeti pagahjujchā gadā no janwara lihds oktobrim pawisam eemehnujchi 42,537,059 rbf.
Keisarijka Michaela teatri israhdijschot Parizē aisselegto lugu „Termidor“.

Par 4. klases dshesjzeta brauceenu eerih-fojumu, tā „Graschd.“ fimo, drihsunā ihfchot spreesis. Pehz preekschituma maksā 4. klase brauzot buhtu itai 1/2 tap. no westes, tā ka, peem. braut-schana no Peterburgas lihds Odejai 4. klase ismak-satu itai 8 rbf. 50 tap., kamehr lihds schim 3. klase par scho zeta gabalu jamaksā 35 rbf. Returtās klases wagoni nahku par labu femischli darba strahdneekem un ziteem majurigeem kautneem.

Kreewijas lopu aistahwechanas beedribu weetneeku kongress 25. janwari tija fwinigi flehgtis.

Peterburga, 28. janw. Pasfistamais zutura fabritants Rēnigs paseminaja zenu u' 1. sortes galwas zutura par 20 tap. pudā.

Peterburga dibinajusees beedriba, kuras noluhks, preeksch neredshgeem isgatawot grahmata's tauflameem burteem.

Kreewija (shemot Somiju, Baltiju, Poliju un Sibiriju), tā „W. West.“ fimo, no 27. okt. 1861. g. lihds 1. janw. 1891. g. pawisam 9,135,391 dweheles un 86,093 faimneezibas nopiruschas 32,820,280 defetinas femes, u' to „Spisfichanas wirs-eestahde“ aisdewufe 884,148,410 rbf. naudas.

Warschawa general-gubernators illaidis fefofschu nosajjumu: „Schihdi, kuri top eesanti no-deenet kara klāfibu, dabon, wimu wahjas fipitas atshihschanas dehl, banstafet laika pagawinajumu, kur rekruschu komisijam teesiba, ne-eweheprojot schahdu laika pagawinajumu, lilt peepeschi schahdus rekruschas apflati. Wef schahdu rekruti nosahot no weenas weetas u' otru, lai waretu isdarit apluhfoshānu, tam ir eespehjam, kamehr tas palizis bef kautlahdas usfrahdschās, fero labojat lozektus waj ari kautlahdu zitu personu nosuhiti fawā weeta. Lai schahdus at-gahdijums waretu nowehrit, general-gubernators atradis par wajadfigu, ka Schihdu rekruschu, kuri top fuhiti no fawas dshimes weetas u' rekruschu komi-siju apluhfoshānai, ne zitadi tapu fuhiti, tā sem polizijas pawadibas. (Sub. Caf.)

Warschawa no Hanoveres, atzekojuse lahda Ertner kundje, kura ar polizijas palihdsibu grib fa-guhiti fawu mihru, kusch tai nojadhis lahds fimsstuhfoshu martu un, tā wina isfinajuse, zaur Warschawu un Wilnu aishrauzis u' Peterburgu. Dshidiga kundje grib katra fims jawu blehbigu laulatu draugu dabut rotā, lai tas matfatu to makfadams.

Wofu aishgahjeji Brasilija atrodotees loti behdigds apstahds. Wini dshiwjojot wehl itai tani zeri'ba, ka warbuht pappehschot tikt atpakal u' dshim-teni. Schijs fimas pahnees no tureenes lahds to-reispondents, kuru laiktahs „Warsch. Kurjer“ bija ta noluhka deht fuhitjis u' Brasiliju.

Mafkawa atzekojuse lahda Anglu schehfirdiga mahja Wifs Kate Marsden, kura grib zekot u' Sibiriju un tur nodotees spitaligu lopschānai. Wina apmellejschot pat wisatfatakās nowetnes, lai eepahstos ar u' Sibiriju aishuhito dshimi un wimu flimibis. Pehdejā Kreewu-Turku kura wina ap-kopufe eewainotus Kreewu un Turku saldatus.

Uf Kurflas-Rijewas dshesjzeta 18. janwara nakti lahda pasta brauceena otrās klases wagonā is-zehlusees ugums, zaur to dabuja deguma bruhzes Rijewas eedshihwotajs Krotkows, wina feewa un dimi behrni. Brauceenu pehdigi laimejees apturet. Wif-deguschais brauceens pilnigi nobedfis.

Uralas dshesjzeta walde eestahjuje wagonu, kura eerihkota pirts ar wifseem peederumeem. Tā tad nu brauceji pat war dabut ispehrtes! Sirsniu, to kahro wehl?!

Wo Tifitas fimo, ka Borschomeras fwehru dahsa, kas peeder Leelnasam Michailam Ni-kolajewitscham, nesen noschauts peeadhis pa-nters, miffigā leelumā. Rā schis fwehrs dahsa ee-tigis, tas neesot finams, tadehl ka Wifstausfija pan-teru ne-efot.

No Riga's.

Rigas pilsehtas weetneeku ahrkahrteja fapulze scho pirmdeem, 28. janw., starp zitu, pehz „D. Rzas“ appreeda schahdas leetas:

1) Peenehina pilsehtas waldes preekschitumu, pehz kura pilsehta nopehrt grafeenes Keller fenako ihpashchumu par 17,500 rbf., pilsehtas flimnijas paplāschinajumu.

2) Atwehleja Kreewu teatru ari turpmat 5000 r. leelu pabalstu un 325 rbf. leelu peemahjajumu.

Latweeschu teatru ari turpmat pilsehtas weetneeki fawā pehdejā fapulze peepreedschji 5000 r. leelu pabalstu.

Rigas Latweeschu Beedribai isgahjujcho fwehiden bija generalfapulze, u' kuru bija fanahku-schi ap 260 beedru. Kad fapulzes wadons Fr. Wein-berg fgs deenas kahrtibu bija pasludinajis un tad bija nolahiti un apstiprinati protokoli no pehdejām 2 generalfapulgēm. Beedribas preekschnees Fr. Gros-wald fgs zehla preekschā gada pahrschatu un rehsimus; pehz tam ita nolahits rewidentu fimojums un preeksch-itumu. Pehz dacham pahrunam un wajadfigajem isfahdrojumeem, fapulze beidst gada pahrschatu un rehsimus weenbalsigi apstiprinaja. Newisijas ko-misijas preekschitumi bij schahdi: 1) bumbotawas grihdu fatafhit; 2) orkestra telpu, flatuses preekschā, paseminat jeb pagrembet, lai teatra israhds dheed-schāna u' flatuses netiltu no musikas flānam trau-zeja waj aishlaha; 3) sinibu komisijas bibliotekai eewest kronologistu, sistematigu un alfabetisku registru; 4) Reina meitemu skolai gahdat derigatas un ehrtakas telpas. Kad u' rewisijas komisijas preekschitumu, Beedribas un winas eestahschu waditajem wehl bija isfajiga patejziba par pahrigu un gahdigu rihfoshānos Beedribas leetas, tad pahrgahja u' deenas kahrtibas tahlato punktu — lahdu preekschneezibas fimojumu par teatra komisijas darboschānos — pehz kura teatra komisijas darboschānā wifs atrahs kahrtiba. — Peh-digi nahjās eezelt 14 runas mihrus, no kureem 11 bija japhrwehl no 1888. gada jelschānam un 3 is-stahjujchos runas mihru weeta. Eejehla schahdus lungus: A. Sumbergi ar 226 balsim. G. Pas-fiti ar 224, Fr. Groswaldu ar 219, R. Dshi ar 218, J. Lasdinu ar 217, A. Ballodi ar 209, Fr. Wefferu ar 203, W. Ballodi ar 193, J. Gehliu ar 187, M. Pagaju ar 178, R. Zelmu ar 166, W. Dombrowsku ar 159, J. Wanagu ar 159 un J. Abeli ar 155 balsim. — Par kandidateem paleel schahdi lungi: Fr. Bergmanis (75 balsis), Fr. Stalbe (70), E. Mednis (62), G. Eulenbergs-Puhjits (58) un J. Kruhms (50 balsis). — No agrakām jelschānam paleel runas mihru amata: A. Spunde, A. Grünupps, J. Weinbergs, J. Ein-bergs, R. Klawinsch, M. Ahrons, A. Ahbrandts, J. Klawinsch, P. Smitfcha, W. Libels, R. Bergs, A. Webers, A. Dombrowskis, P. Unde, J. Janta, R. Pefschens, P. Enbergs, A. Buttuls, J. Kalninsch, J. Salkis, E. Wiegners un J. Weinbergs.

Rigas Latw. Beedribai scho otrdeem runas-wihru fapulze isdarija amatu isdalishchānu telosham gadam. Preekschneeziba ita eewehleti: Fr. Gros-walds — par beedribas preekschneeku; J. Salkis — par preekschneeta weetneeku; Fr. Gehlinsch (jauns) par rakfimebi; A. Grünupps — par mantfimi; R. Dhs — par beedru smataju; A. Ballods — par grahmatoebi; A. Dombrowskis (jauns) — par

kahrtibas komisijas preekschneeku; J. Wanags (jauns) — par nama komisijas preekschneeku; bef tam, tā finams, pee preekschneezibas peeder wehl Sinibu komisijas preekschneeks (schim drihscham A. Webers) un teatra komisijas preekschneeks (schim drihscham W. Dshriks.) Fimlelechānos komisija ita eezelti: J. Lasdinsh, J. Einbergs un J. Sumbergs (jauns); Remersa-Stoka komisija — J. Enbergs, Dr. A. Bu-tuls un M. Ballods; Reina fskolas kuratorija — M. Groswald un Sch. Berg kundses un G. Pasfite, A. Spunde un Dr. A. Buttuls (jauns). Delegeti tika: A. Ballods, P. Enbergs un Fr. Bergs — teatra komisija, un R. Zelms — Rigas dheed. beedribā. Par gada-fwehtu isfihfotajem — bef Fr. Groswaldā, A. Dombrowskā un J. Wanagā, kas jaw pehz fawa amata pee tahdeem peeder — tika eewehleti G. Pasfite un A. Ahbrandts. — Nahfo-schu kahrtigu runas-wihru fapulzi nolita usnahfoshu trefschdeem, 6. februari.

Wifschais gubernas gimnastijas direktors, ishtenais schatrahhs Dr. phil. Kranthals isgah-jujcho festsdeen nomiris, 77 gabus wezs. Nelaikis dshimis 1814. g. Terbatā, studejis turpat walodneezibu no 1830.—35 g. Pehz tam wisch ahrfemes fawas studijas turpinaja un 1838. g. ita eezeltis pee to-reisejās Rigas gubernas, tagadejās Nikolaja gimna-sijas par skolotaju un gadu wehlat par wifskolotaju. 1850. g. wimu eezehla par tahs paschas eestahdes direktoru.

Samuels Weinbergs dabujis atļauju atwehri Rigā grahmatu pahrdotawu.

Peterburgas Ahrrigas dheed. beedr. scho fwehiden, 3. februari, plkf. 6 wal., Karlewija jahle, eefwehtis fawu jauno karogu, isfihfobama lopigu meelatu.

Scheenes Lange fugu buhwetawā, Pahrdagawā, tagad teel buhwets jauns twai-lons, kura buhschot 150 firgu spehku Jaunais fugis brautschot starp Rigu un Dubultem un scho zeta gabalu spehshot nobraukt stundas laika! Tā tad faimneekem turpmat nehuš nelahda wa-jadriba, wafara kahrtās, peemwihfuschds dshesjzeta wagonds u' juhmalu un atpakal braukt, bet scho zeta gabalu wares tihpat ishā laika nobraukt tihra, atspirdsimochā gaisā, un, ja dshesjzeta paaugstinatās zenas paleel spehla, braukums u' twaitona isnahks wehl lehtati. — ons.

Rā dshed, tad Lange fugu buhwetawā nupat teel naigi frahdats pee fawada jauna twaitona buhwes, lahds Rigā wehl ne-efot redsets. Jaunais fugis isfstatotees tā prahmis un eeschot til weenu pehdu dshiti. Twaitonis esot nodomats brautschānai pa Daugawu lihds Jaunjelgawai. — s.

Rigas Wefskawas dshesjzeta walde, tā „W. W.“ dshrejeis, drihsunā pahrnahschot Rigā, kura tagad pilsehta melletot derigas telpas.

Uf Rigas Wefskawas dshesjzeta no 16. febr. nahks spehla jaunee tarifi par koku un falmu we-schānu papira isfrahdschānai no Esafu muischas un Rigas u' Gatschimu, Melehandrowfku, Peterburgu, Dshinu un Krahoje-Selo.

Dinaburgas Witebskas dshesjzeta walde nolehmuje, wifas Smotenskā noturamā linkopibas isfshahde isfshaditas leetas, tā ari isfshahdes apmelle-tajus wehl atpakal par welti.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Pasafscheru fuhrmans Nr. 349 leeto brautschānai kribu firgu. Wodobu Mastawas Ahrrigas 3. eezirta prishawa weetneeka lungam gahdat par to, ka mineta fuhrmana firs, eekam tas naw isweletojees, netop nefur leetois. — Mana palihga barona Engelfardta dshimoklis schimbrishcham Teatra bulwari Nr. 4, dj. Nr. 10, kas zaur scho polizijai top finams darits.

Sahdschas. Kartines eela sem Nr. 5 dshimwo-jojschais 115. Wafinas regimentes podpalkameeks Stefanowischis pasinoja polizijai, ka 25. janwari wina dshiwokli zaur atleghu atmuhschchānu nosagtas dahschabas leetas, 117 rubtu wehritā.

Sahdscha un sagles fakerschāna. Uf Mele-jandra tirtus sennezei Anna Sirdfina tapa 27. jan-wari nosagts naudas maks ar 3 rubteem. Scho sahdschu isdarijuschā feeweete tapa fakerta turpat no-jeeguma weeta.

Saglu peekerschāna. Schinis deenas tapa finots par elementarfokā pee Toblebena bulwara sem Nr. 8 isdaritu sahdschu, pee ka bija nosagti 750 rubli staidra nauda un eekschemes aishchmu bitete. Tagad polizijas fleponās nodakas agenti apzeetina-jujchi trihs pee schijs sahdschas wainigas personas un pee winām no sogtās naudas atrada 229 rbf., bet biteti sagti, pehz wimu isfektuma, fahdschajuschu.

Sahdschas ufeschāna. Sumorowa eela sem Nr. 36 dshimwojscham Mowfcha Pazirficheram 11. janwari kahschots nosagts ap 60 rubtu wehritā. Slepenpolizijas nodakas agenteem tagad ideweess kahschu atrahit un sagli lihds ar dimi beedreem fakerti, kur nu leeta taps likumigi turpinata.

Waschnahwibas. Meleandra eela Nr. 73 dshim-wojochā aprinhla weznahge Karline-Kraufe, 46 gabus weza 27. janwari nogalinajusees zaur pahrschānos fawā dshiwokli. — 28. janwari stahdneeku Wiktori Rishlowu atrada pahrschānos u' katol-tizigo kap-sehtas atrodaschamees schuhni, wifsch bija 61 gadu

wezs un jaw no 23. sch. m. is mahjas pasudis. Pihks tapa nodots imfellechānai.

Wifskas beehrs. Nakti u' 25. janwari u' Skolas un Brunneeku eelas fuhri atrodoschā nama brihwotepem atrahs isfisks jaunpeehimis wifreefchu kahrtas beehrs, kuru nodewa dshendeschānos eestahde.

Wepeschā nabwe. 29. janwari tapa Sumo-rowa eela, netahlu no nama Nr. 32, bef famanas gufoshs zilwets atrahs, kusch, transportejot u' glahbschānos eestahdi, zeta nomira. Wirmajā is-fellechānā tapa fonfietis, ka nelahis peederejis pee Jaunjelgamas ebrejeschu brandses un ka to fawu par Nochnu Kaufmani.

Atrahs leetas. 1 mafs ischumedans ar schahdu faturu: 1 melnu samta jaku, 1 pahri kurpu, 2 keel-leem, 2 pahri apatschihfichu, 1 naktsjaku, 4 dweeleem, 1 pahri seku, 2 labatas drahninam, 1 gabalu seepju, 2 pahri manschetu, 1 birsi un dahschas u' Wandas Wafiljewas wahdu rakfittas mehstules; 1 mufe; 1 dsheses ehwele no mahschinas; 1 tashja ar skolas grahmata un notem ar usfrahku „Meta Koch“; 1 gabals melnas drahnas; 1 aproje ar granat af-meneem; 1 melns shida leetus fargs; 1 trefschas klases fw. Stanislawa ordens un 1 tashja un 1 labatas drahnina. — Ispaschneeki war peetehtees Rigas polizijimeitera kanzeleja weena gada laika. (R. P. P. A.)

Saimneezibas padomi.

Lihdschelis pret nogurumu. Kairam buhs finams, zil grehiti otrā deenā fawus darbus padarit, ja kahdreis dahschadu eemestu dehl nakti naw gulets; tadehl, domajams, katts ar preehu usfklauksees pa-domu, zaur to noguruschos garigos un meefigos spehks waretu usjaurinat un eestiprinat. Schahdu lihdscheli pastahsta Dr. Lane Kreewu laiktahstā „Wraifsch“. Dibinadamees pats u' jawem peedshwojumeem Dr. Lane, luhf, eeteiz jahwdu lihdscheli: Wehl gultā gulot wajaga dshert glahsi karita uhdens, pehz tam krushiti shiras kasejas bef zutura un kreh-juma un beigās atkal glahsi karita uhdens. Schim lihdschelim ir pahrtichschāna spehja; nogurums azu-mieklis fuhd un zilwets wifu zauru deenu juhtas spirts un jautrs. Ja ap pulfien 4 pehz pusdeenas dshert otu krushiti kasejas, tad spehki un darba spehja teel manami pawairoti.

Wadoms, tā beesu krehjumu war panahft. Tai beeds krehjums nosahtos, tad wajaga trauka dibenā eeleet karoti pitnu aukla uhdens un tad eeleet fito peenu. Saprotants, jo beefals un spehzigals buhs krehjums, jo pleefals paliks nofremjotais peens.

Rā sabakus war usglabat. Za kurpes un sahbfaks, kures neleeto, usglabā mura weeta, tad u' ahdas wispahri parahdas pelejumi, kas ahdoi loti kaitigi, jo tee to jahd; turpretim atkal, ja apawu usglabā fawā weeta, tad tas fakalti, paleel grumbu-butains, tā ka daudfreis neras newar lahja dabut, pirmš sahhati jeb kurpes naw eesmehreti jeb ismeh-zeiti. Wef neba nu kairreis laiks, to darit, tā ka ne reti lahjas teel maitatas. Schos nelahgunums nu war nowehrit itim weekfahrschi zour to, ka drustu terpentina etas uspilina u' wifnainas lupatinas un ar to usglabajamo apawu pahrmelt. Terpentina eka ir ahdas usureschānai loti deriga un ari aistawe, ka peles un schurkas apawu neapgrahsch, kas zitadi daudfreis notet.

Rā putes feemā usglabajamas un tā tās apfejamas. Wifas putes, kuras feemā atpuhschāni, bet wafara aug un dheed, tā peem. fufrijas, hortens-rijas, pelargonijas u. t. t., feemā teel usglabatas wehšās telpās un tahs mehrent ar wehlu uhdenti ap-lejamas. Augam atpuhtas laika wajaga loti mah-uhdens; firts usfejamas uhdens daud' par agru augus dshitu u' angshānu un tā feedu bagahfibu maitatu. Turpretim tee augi, kures grib, lai tee ari feemā aug un feed, tā peem. primeles un wif puku fihpolu augi, ir jatur fitā itahā, kur faule labi eespihd un pateisi jaaplej ar remdeni fitu uhdenti.

Sihfumi.

— Wbāgu fwehtli. Schinis deenas Peterburgas 10. eezirtu pee weetesneeschā stahweja lahds Behren-sons, kusch bija apshuhdits, ka lihds ar lahdu wbagu bandu pee Nikolista turga turejis brofashu. Apshuh-detais bija wezs, omuligs lungs, kusch mehginaja femi aishtahwetees, par leetas fataru schahdi fahstif-dams: „Wija otra deena pehz manas dshimul deenas, kuru loti jautri noswineju. No rihga agri pamofda-mees, es manu, ka man u' galwas usfupes watens runjis. Zehlos tuhtli augschā un gahju lihds ar wifu runji pastaigates. Pee Nikolista turga mani lahds wbags usrunaja. „Naudu es tew nedofschu, bet pahst tu wari u' mana wehena zit til grebi,“ es winam atbidēju. Wbagam to newajadseja diwreij teit un mehš abi nogahjam pee kahdas pahrdewijas, kura tirtus malā gatawus ehdeenus laudim peefola. Azumieklis peedeedrojās wehl. Kahdi wbagi dee fawa beedra, kusch gahrdū muti ehdeenus baidija un ne-pagahja ilgi, kad lahdi 20 isfahfuschu laudis bija man apshahjujchi. „Eghat, behrni, Behrens wifu pediti jamafās!“ es fawus weejus usfubinaju. Wini ari nelahs daud' luhgtees un schānaja zit til jandaja. Kad nabagus kautinūs bija kretni pa-meelojis, es samafaju wifu tehrinu un tas ir wifš, ko es esmu nofeesees un par to man tagad jastahw teetas preekschā.“ Tamehr teezineeki wehl iteiza kaut

